

PROFESSIONELE HOUDINGEN TEGENOVER RADICALISMES EN POLARISERING (MAATSCHAPPELIJK WERKERS)

Activiteitspool

PREVENTIE EN VEILIGHEID

Prijs/deelnemer

550,00 €

Mogelijk gratis: bekijk de voorwaarden op onze website.

Formule

Face-to-face

Max. aantal deelnemers/sessie

15

Duur van de opleiding

5 dagen (8u30-16u30) + 1 halve dag (8u30-12u00)

Contactpersoon

Lamia MALLOULI Verantwoordelijke voor het Secretariaat

lmallouli@erap-gsob.brussels

Beschrijving van de opleiding

Als eerstelijnswerkers kunnen maatschappelijk werkers geconfronteerd worden met uitdagende taal en gedrag van hun doelgroep. Die uitingen hoeven niet noodzakelijk erg te zijn, maar kunnen wel wijzen op radicalisering of leiden tot polarisering. In dergelijke situaties moet je je professioneel kunnen opstellen. In sommige zeer beperkte gevallen kunnen maatschappelijk werkers ertoe genoopt worden om het beroepsgeheim op te heffen. In veel andere, minder extreme gevallen kan de maatschappelijk werker, in de context van de vertrouwensrelatie, proberen om de persoon ertoe aan te zetten zichzelf in vraag te stellen of om diens familieleden te helpen, die vaak van streek zijn. Maar om je hierop in te stellen en ernaar te kunnen handelen, moet je een aantal begrippen onder de knie krijgen, de grenzen van je opdracht begrijpen en duidelijke ethische en deontologische maatstaven hanteren.

Doelstellingen

Het opleidingsprogramma heeft tot doel de deelnemers ertoe te brengen:

- De fenomenen in verband met radicalisme beter af te bakenen en te begrijpen: radicalisme, gewelddadig radicalisme, terrorisme, het radicaliseringsproces, het polariseringsproces, de terugtrekking uit de gemeenschap enzovoort.
- Zich bewust te worden van de diversiteit op het vlak van radicalisme (naast het jihadisme), en daarbij gewelddadige vormen van radicalisme te onderscheiden van minder problematische vormen van radicalisme, maar ook gedragingen die meer of minder alarmerend zijn
- Bepaalde fundamentele waarden van de Belgische Staat te integreren of zich die te herinneren, en persoonlijke waarden te onderscheiden van de fundamentele waarden die ze moeten belichamen en overbrengen in het kader van hun functie
- Een beter inzicht te verwerven in de islamistische gewelddadige radicale bewegingen en afstand te nemen van bepaalde amalgamen
- Het gevaar van verschillende vormen van extreemrechts radicalisme te ontwaren en ze te herkennen wanneer ze zich uiten
- Te begrijpen wat leidt tot gewelddadig radicalisme en kennis te hebben van enkele hefboomen die toelaten pacificatie op gang te brengen
- De preventie van gewelddadig radicalisme en van polarisering op te nemen in de opdrachten van de maatschappelijk assistent, in het kader van de ethiek van het maatschappelijk werk en rekening gehouden met de deontologische bakens (meer bepaald de begrippen m.b.t. het beroepsgeheim en het gedeeld beroepsgeheim opnieuw duidelijk maken, door terug te komen op de laatste ontwikkelingen ter zake)
- Een professionele houding aan te nemen en intelligente acties te stellen ten aanzien van uitlatingen of gedragingen die – terecht of ten onrechte – radicaal (gewelddadig) of gepolariseerd/polariserend zouden kunnen lijken, en er daarbij zorg voor te dragen dat men zelf niet polariseert.

Pedagogische methoden

De opleiding is concreet; theoretische bijdragen worden rijkelijk geïllustreerd met verhalen, beelden en filmpjes. Er wordt gebruikgemaakt van interactieve methoden ter bevordering van de integratie van de verworvenheden en ter verrijking van de inhoud.

De opleiding is praktijkgericht. De deelnemers worden ertoe aangemoedigd om samen na te denken over hun rol en hun professionele houding door middel van brainstorming en groepswerk. Er worden casestudy's behandeld. De deelnemers kunnen, als ze dat willen, situaties aandragen die ze zelf hebben meegemaakt om ze ter analyse en bespreking voor te leggen.

Daarnaast is deze opleiding ook een ruimte voor co-constructie waar veel plaats wordt ingeruimd voor debat en collectieve denkoefeningen. Daar het een delicaat onderwerp betreft, zullen de lesgevers er in het bijzonder op letten dat niets onduidelijk blijft. Geen enkele vraag wordt uit de weg gegaan en er is veel ruimte voor interactie tussen de deelnemers en met de opleider.

Inhoud

Module 1 - Wat zijn radicalisme en polarisering?

- Begrijpen en onderscheiden van de begrippen: radicalisme, radicalisering, extremisme, terrorisme, ...
- De verschillende vormen van radicalisme in België en Europa
- Polarisatie: proces en gevolgen
- Democratische waarborgen (antidiscriminatiewetgeving)
- Radicalisering als proces
- De gevoelige kwestie van indexen en indicatoren van radicalisering

Module 2A - Focus op islamistische radicalismes

- De islam in België: het ontstaan en de genese van een politieke islam
- Factoren die de ontwikkeling van radicale stromingen verklaren
- Onderscheid maken tussen verschillende termen en stromingen (politieke islam, salafisme, jihadisme, enz.)

Module 2B - Focus op extreemrechtse radicalismes

- Het gevaar van gewelddadig extreemrechts radicalisme; actueel beeld van het verschijnsel in België en Brussel
- Factoren van gewelddadige radicalisering
- Belangrijke standpunten en ideologische lijnen in het hart van (gewelddadig) extreemrechts

Module 3 - Focus op de processen van ronselen en disengagement

- Systematische benadering van de beïnvloeding
- De verschillende assen die leiden tot inlijving en beïnvloeding
- Hefbomen die tot disengagement kunnen leiden
- De mogelijke rol van de maatschappelijk werker

Module 4 - Verband met de opdrachten van de maatschappelijk werkers + deontologische uitdagingen

- Verschillende vormen van preventie en het verband met de institutionele taken van maatschappelijk werkers en de verschillende vormen van maatschappelijk werk (individueel, collectief en gemeenschapswerk)
- De actoren van de preventie- en veiligheidsketen (en het verband met de problematiek van het radicalisme); zichzelf – als maatschappelijk werker – situeren ten opzichte van deze actoren
- De maatschappelijk werker in kritieke situaties: ethische en deontologische bakens en vragen
- Focus op beroepsgeheim en gedeeld beroepsgeheim

Module 5 - Professionele instrumenten en houdingen

- Contraproductieve houdingen
- Hoe kunnen we de "zoektocht" van de radicaliserende persoon nauwlettend in de gaten houden
- De belangrijkste types relationele houdingen
- Hoe "relationele soepelheid" te cultiveren
- Welke houding nemen we aan wanneer we geconfronteerd worden met een discours of met gedrag dat a priori abnormaal is (casestudy van persoonlijk gesprek en huisbezoek)